

PŘEHLED JUDIKATURY
ve věcech smluvní pokuty
(s přihlédnutím k novému občanskému zákoníku)

Předmluva	11	IV. URČITOST VYMEZENÍ	
Seznam použitých zkratk	13	ZAJIŠŤOVANÉ POVINNOSTI	54
SMLUVNÍ POKUTA OD ŘÍMSKÉHO		Úvodní poznámky	54
PRÁVA K NOVÉMU OBČANSKÉMU		12. Zajištění smluvní nebo zákonné	
ZÁKONÍKU (Úvodní poznámky		povinnosti	56
k institutu smluvní pokuty)	15	13. Zajištění všech povinností hlavního	
		závazku	58
I. UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ		14. Zajištění neurčitého „porušení	
POKUTĚ	19	smluvního vztahu“ smluvní	
Úvodní poznámky	19	pokutou	62
1. Smluvní pokuta a příslušenství		15. Neurčité vymezení povinnosti	
pohledávky	21	zajišťované smluvní pokutou	64
2. Účel smluvní pokuty v občanském		16. Smluvní pokuta zajišťující neurčité	
právu	23	„porušení smluvního vztahu“	66
3. Povaha smluvní pokuty		17. Určité vymezení povinností zajištěných	
v občanskoprávních vztazích	27	smluvní pokutou	68
4. Vznik nároku na smluvní pokutu		18. Neurčité vymezení zajišťované	
při nezaviněném porušení smluvní		povinnosti ve smlouvě o dílo	72
povinnosti	29	19. Určitost vymezení zajišťované	
5. Podmínky platnosti ujednání		povinnosti jako podmínka platnosti	
o smluvní pokutě	32	ujednání o smluvní pokutě	75
6. Zajišťovací funkce smluvní		V. LIMITY AUTONOMIE VŮLE	
pokuty	35	PŘI VYMEZENÍ ZAJIŠŤOVANÉ	
II. FORMA SMLUVNÍ POKUTY	38	POVINNOSTI	79
Úvodní poznámky	38	Úvodní poznámky	79
7. Písemná forma smluvní pokuty	39	20. Smluvní pokuta sjednaná pro případ	
8. Přijetí návrhu ujednání o smluvní		výkonu práva	81
pokutě oběma manžely	42	21. Smluvní autonomie při zajištění	
9. Neplatnost závazku zaplatit smluvní		závazků	85
pokutu obsaženého v jednostranném		22. Autonomie vůle a přezkoumatelnost	
uznání dluhu	45	smluvní pokuty	88
III. STRANY UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ		23. Vázání zaplacení smluvní pokuty	
POKUTĚ	47	na odstoupení od smlouvy	89
Úvodní poznámky	47	24. Nemožnost sjednat smluvní pokutu	
10. Strany ujednání o smluvní pokutě	48	jako podmínkou	93
11. Předpoklady vzniku zajišťovacího		25. Smluvní pokuta vázaná na nevydání	
závazku	50	kolaudačního rozhodnutí	96
		26. Výklad ujednání o vzniku práva	
		na smluvní pokutu	99
		27. Zajištění pohledávky z odpovědnosti	
		za škodu smluvní pokutou	103

28.	Smluvní pokuta sjednaná po uzavření subdodavatelské smlouvy	104	50.	Smluvní ujednání o „účtování sankce“	158	
29.	Povinnost k zaplacení smluvní pokuty při porušení smluvní povinnosti	106	VII. URČENÍ SMLUVNÍ POKUTY		162	
30.	Výpověď smlouvy jako výkon práva a smluvní pokuta	110	Úvodní poznámky		162	
31.	Neplatnost smluvní pokuty sjednané pro případ výkonu práva	114	51.	Smluvní pokuta určená z ceny hlavní smlouvy	163	
32.	Smluvní pokuta za porušení povinnosti součinnosti	116	52.	Odstaňení neurčitosti předmětu smluvní pokuty výkladem	167	
33.	Vzniku nároku na smluvní pokutu při porušení povinnosti součinnosti podle § 520 obč. zák.	120	53.	Výše smluvní pokuty závislá na hrubém ročním příjmu zaměstnance	168	
34.	Vliv následné nemožnosti plnění budoucí smlouvy na smluvní pokutu	122	54.	Výše smluvní pokuty stanovená procentem z ceny díla	170	
35.	Smluvní pokuta vázaná na (ne)ukončení díla	123	55.	K tzv. procentuální smluvní pokutě	173	
36.	Smluvní pokuta a zajištění nájemného	125	56.	Sjednání smluvní pokuty ve vazbě na běh času	176	
37.	Nezaviněné porušení zajišťované povinnosti	128	VIII. VÝŠE SMLUVNÍ POKUTY		179	
38.	Smluvní pokuta v leasingové smlouvě	129	A. Smluvní pokuta v rozporu s dobrými mravy		180	
39.	Nevrácení zálohy jako smluvní pokuta	132	Úvodní poznámky		180	
40.	Pravomoc starosty obce sjednat smluvní pokutu	135	57.	Výkon práva na zaplacení smluvní pokuty v rozporu s dobrými mravy	181	
41.	Započtení pohledávky úpadcem	138	58.	Zkoumání platnosti ujednání o smluvní pokutě z hlediska dobrých mravů	182	
42.	Vztah zástavního práva a smluvní pokuty	140	59.	Přiměřenost smluvní pokuty ve výši 1 % denně z dlužné částky	189	
43.	Odstupné v nájemní smlouvě pro případ výpovědi	145	60.	Ujednání o nepřiměřené smluvní pokutě pro případ neplacení nájemného	193	
VI. OZNAČENÍ UJEDNÁNÍ O SMLUVNÍ POKUTĚ			147	61.	Výše smluvní pokuty a dobré mravy	198
Úvodní poznámky			147	62.	Neplatné ujednání o smluvní pokutě pro rozpor s dobrými mravy v obchodních závazkových vztazích	198
44.	K výkladu pojmu „penále“	147	63.	Uplatnění nároku na zaplacení smluvní pokuty a dobré mravy	202	
45.	Úroky z prodlení jako sankce v obchodních vztazích	150	64.	K pojmu „dobré mravy“ podle občanského zákoníku	203	
46.	Úroky z prodlení jako smluvní pokuta	151	65.	Výše smluvní pokuty a rozpor s dobrými mravy	207	
47.	Poplatek z prodlení v obchodních vztazích	152	66.	Dobré mravy a moderační smluvní pokuty v občanskoprávních vztazích	210	
48.	K pojmu „storno“. Určitost a srozumitelnost ujednání o smluvní pokutě	153	67.	Přiměřenost smluvní pokuty stanovené denní sazbou	212	
49.	Ujednání o propadnutí rezervačního poplatku	155	68.	Vymáhání smluvní pokuty v rozporu s dobrými mravy	216	

69.	Dobré mravy a přiměřenost smluvní pokuty	218	92.	Přiměřenost smluvní pokuty sjednané formou určité sazby za stanovenou časovou jednotku	289	
70.	Přezkoumatelnost smluvní pokuty z hlediska dobrých mravů a autonomie vůle	223	93.	Moderace výsledné částky smluvní pokuty	292	
71.	Smluvní pokuta ve výši desetinásobku dohodnuté ceny díla	223	94.	Moderace smluvní pokuty i bez návrhu dlužníka	295	
72.	Výše smluvní pokuty odporující dobrým mravům	226	95.	Povinnost soudu využít moderační právo	297	
73.	Smluvní pokuta ve smlouvě o zprostředkování a dobré mravy	226	96.	Skutečnosti nastalé po sjednání smluvní pokuty	299	
74.	Smluvní pokuta dohodnutá před 1. lednem 2001	231	97.	Nemožnost moderace smluvní pokuty po jejím zániku	304	
75.	Zajištění závazku smluvní pokutou a zástavním právem	236	98.	Význam majetkových práv z téhož porušení zajišťovací povinnosti pro moderační	306	
76.	Nepřiměřená výše smluvní pokuty při sjednání úroku z prodlení	239	99.	Posouzení přiměřenosti smluvní pokuty	309	
77.	Smluvní pokuta ve výši trojnásobku půjčené částky	242	100.	Snížení smluvní pokuty ve výši 0,1 % denně	312	
78.	Smluvní pokuta ve výši 0,25 % za den prodlení	244	101.	Hledisko „vyváženosti smlouvy“ při použití moderačního práva	315	
79.	Přiměřenost smluvní pokuty ve výši 0,33 % dlužné částky denně	248	102.	Moderace smluvní pokuty v incidenčním sporu	317	
80.	Smluvní pokuta ve výši 0,5 % z dlužné částky denně I	252	103.	Zmírnění smluvní pokuty	319	
81.	Smluvní pokuta ve výši 0,5 % z dlužné částky denně II	256	104.	Postup soudu při snížení smluvní pokuty	321	
82.	Smluvní pokuta ve výši 1 % denně ..	257	105.	Zmírnění smluvní pokuty	325	
83.	Smluvní pokuta ve výši 1 % denně. Směnka kryjící smluvní pokutu	260				
84.	Smluvní pokuta ve výši 2,2 % týdně ..	262				
B.	Moderace smluvní pokuty podle obchodního zákoníku	267	IX.	VZTAH SMLUVNÍ POKUTY A PRÁVNÍ ÚPRAVY NA OCHRANU SPOTŘEBITELE	327	
	Úvodní poznámky	267		Úvodní poznámky	327	
85.	Aplikace § 3 odst. 1 obč. zák. jako nepřipustná moderace smluvní pokuty	268	106.	Smlouva o půjčce a palichva	328	
86.	Nemožnost snížení smluvní pokuty soudem po jejím zániku započtením ..	271	107.	Platnost ujednání o smluvní pokutě podle § 55 a 56 obč. zák.	331	
87.	Hodnota a význam povinnosti zajišťované smluvní pokutou a moderační právo soudu	274	108.	Sjednání smluvní pokuty z hlediska úpravy spotřebitelských smluv	335	
88.	Kritéria přiměřenosti smluvní pokuty a moderační právo soudu	277	109.	Závazky spotřebitele ve smlouvě o zprostředkování prodeje nemovitosti a jejich zajištění smluvní pokutou ..	338	
89.	Aplikace § 265 obch. zák.	281				
90.	Smluvní pokuta v obchodních závazcích	283	X.	SMLUVNÍ POKUTA A POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY	343	
91.	Přiměřenost smluvní pokuty k výši ceny, jejíž zaplacení je zajišťováno	287		Úvodní poznámky	343	
				110.	Přechod práva na smluvní pokutu	343

111. Určitost předmětu postoupení pohledávky	346	B. Žaloba na plnění smluvní pokuty ...	401
XI. SMLUVNÍ POKUTA VE VZTAHU K ÚROKŮM Z PRODLENÍ A NÁHRADĚ ŠKODY	355	125. K tvrzením o uplatněném nároku na smluvní pokutu	401
A. Smluvní pokuta a úrok z prodlení	355	126. Povinnost tvrzení o skutečnostech rozhodných pro nárok na smluvní pokutu	407
Úvodní poznámky	355	127. Uvedení doby, za kterou je smluvní pokuta požadována	412
112. Sazba úroku z prodlení	358	128. Smluvní pokuta jako samostatný nárok	416
113. Úrok z prodlení a smluvní pokuta pro případ nezaplacení nájemného ...	363	129. Důkazní břemeno o nedostatku zavinění ve vztahu ke smluvní pokutě	417
114. Vyloučení kumulace smluvní pokuty a úroků z prodlení dohodou	366	C. Rozsah přiznání smluvní pokuty rozhodnutím soudu	422
115. Současné sjednání smluvních úroků a smluvní pokuty	372	130. Nemožnost přiznání smluvní pokuty do budoucna	422
116. Posuzování sjednané výše úroků z prodlení ve vztahu ke sjednané výši smluvní pokuty v obchodních závazkových vztazích	374	131. Přiznání práva na zaplacení smluvní pokuty procentní částkou do zaplacení	423
117. Úrok z prodlení ve výši 0,5 % denně	376	132. Nárok na zaplacení smluvní pokuty	426
118. Použití zásad pro stanovení výše úroků z prodlení pro stanovení výše smluvní pokuty	382	133. Smluvní pokuta ke dni rozhodnutí soudu	429
B. Smluvní pokuta a náhrada škody ...	386	134. Zánik povinnosti zaplatit smluvní pokutu ve smyslu § 545 odst. 3 obč. zák.	430
Úvodní poznámky	386	135. Pravomoc rozhodovat o smluvní pokutě	432
119. Uplatnění nároku na zaplacení smluvní pokuty a prokázání škody	387	136. Usnesení o schválení smíru o zaplacení smluvní pokuty	433
120. Zajištění pohledávky z odpovědnosti za škodu smluvní pokutou	387	137. Rozhodnutí platebním rozkazem o žalobě s několika uplatněnými nároky	434
121. Výše škody a rozhodnutí soudu o smluvní pokutě	388	138. Odepření výkonu práva na zaplacení smluvní pokuty podle § 265 obch. zák.	439
122. Vztah smluvní pokuty a § 415 obč. zák.	391	139. Nárok na smluvní pokutu a zásady poctivého obchodního styku	441
123. Nárok na zaplacení smluvní pokuty ...	393	140. Procesní obrana proti nároku na zaplacení smluvní pokuty	447
XII. SMLUVNÍ POKUTA V PROCESNÍCH SOUVISLOSTECH	395	141. Sjednání smluvní pokuty dlužníkem v úpadku	449
Úvodní poznámky	395	142. Nárok na zaplacení smluvní pokuty ...	452
A. Soudní poplatek ze smluvní pokuty	399	D. Exekuce pro smluvní pokutu přiznanou do budoucna	453
124. Smluvní pokuta jako samostatný základ soudního poplatku	399	143. Smluvní pokuta v notářském zápisu a exekuce	453
		144. Notářský zápis jako exekuční titul ...	455

E. Smluvní pokuta a promlčení	458
145. Promlčení práva zajišťovaného smluvní pokutou	458
146. Možnost domoci se zaplacení smluvní pokuty v případě promlčení práva jí zajištěného	461
147. Počátek běhu lhůty u práva na zaplacení smluvní pokuty podle obchodního zákoníku	466

148. Promlčení smluvní pokuty sjednané mezi podnikatelem a nepodnikatelem podle obchodního zákoníku	469
---	-----

Přehled uveřejněných judikátů podle právních předpisů	477
--	-----

Věcný rejstřík	485
-----------------------	-----